

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Bursíkové a soudců Jana Peroutky a Kryštofa Horna ve věci

žalobkyně:

T-Mobile Infra CZ s.r.o

sídlem Tomíčкова 2144/1, Praha 4

zastoupená advokátem Mgr. Vojtěchem Chloupkem

sídlem Karolinská 707/7, Praha 8

proti

žalovaným:

1. Krajský úřad Středočeského kraje

sídlem Zborovská 11, Praha 5

2. Městský úřad Hostivice

sídlem Husovo nám. 13, Hostivice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného 1 ze dne 30. 11. 2023, č. j. 144590/2023/KUSK,
a rozhodnutí žalovaného 2 ze dne 23. 12. 2010, č. j. SÚ-00558/3/10-Chr,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, který jí bude vyplacen ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Krajského soudu v Praze.

Odůvodnění

Vymezení věci

- 1. Městský úřad Hostivice (dále jen „stavební úřad“) zahájil dne 27. 7. 2010 řízení o odstranění základnové stanice GSM včetně přístavby, dieselagregátu a zvýšení ocelové věže (dále jen „stavba“) z pozemků parc. č. XA a XB v katastrálním území Chýně, protože podle § 129 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění do 31. 12. 2012, uplynula doba trvání stavby. Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. (dále jen „právní předchůdkyně žalobkyně“) podala dne 25. 8. 2010 žádost o změnu užívání stavby. V ní uvedla, že stavba byla povolena k užívání jakožto stavba dočasná na dobu trvání nájemní smlouvy. Ačkoli byla nájemní smlouva vypovězena, stavba byla dokončena v roce 2000, a proto podle zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, v její prospěch ze zákona vzniklo věčné břemeno k užívání stavby. Stavební úřad dne 7. 9. 2010 řízení o odstranění stavby přerušil, aby právní předchůdkyně žalobkyně mohla prokázat právo k existenci stavby.
- 2. Dne 23. 12. 2010 však stavební úřad vydal rozhodnutí, č. j. SÚ-00558/3/10-Chr, jímž podle § 129 odst. 5 stavebního zákona nařídil odstranění stavby (dále jen „rozhodnutí o odstranění

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

stavby“). V odůvodnění uvedl, že výpověď nájemního poměru uplynula doba jejího trvání. Rozhodnutí o odstranění stavby bylo právní předchůdkyni žalobkyně doručeno dne 31. 12. 2010.

3. Proti rozhodnutí o odstranění stavby podala právní předchůdkyně žalobkyně odvolání ze dne 27. 1. 2011, s nímž spojila žádost o prominutí zmeškání odvolací lhůty podle § 41 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, z téhož dne. Obě podání byla stavebnímu úřadu doručena dne 31. 1. 2011. Žádost o prominutí zmeškání odvolací lhůty právní předchůdkyně žalobkyně odůvodnila tím, že z důvodu pravidelné údržby systému datových schránek došlo k chybě v systému redistribuce datových zpráv. Ke stavebnímu úřadu podala též podnět k zahájení přezkumného řízení ze dne 31. 1. 2011 a jeho následná doplnění.
4. Dne 25. 8. 2011 předložil stavební úřad žalovanému správní spis k rozhodnutí o odvolání právní předchůdkyně žalobkyně. Dne 26. 10. 2011 žalovaný správní spis stavebnímu úřadu vrátil bez věcného vyřízení s tím, že stavební úřad nerozhodl o žádosti o prominutí zmeškání odvolací lhůty. Stavební úřad tedy usnesením ze dne 27. 2. 2013, č. j. SÚ-11448/1/11-Bu (doručeno právní předchůdkyni žalobkyně dne 4. 3. 2013), zmeškání odvolací lhůty neprominul (dále jen „prvostupňové usnesení“). Uvedl v něm, že právní předchůdkyně žalobkyně měla dostatek času k podání odvolání. Proti prvostupňovému usnesení podala právní předchůdkyně žalobkyně odvolání ze dne 18. 3. 2013. V něm namítala, že důvody prvostupňového usnesení se míjejí s důvody uvedenými s § 41 správního řádu (argumentovala závažnými důvody) a její žádost tak nebyla řádně posouzena.
5. Po opakovaných urgencích vlastníka pozemků vydal žalovaný dne 30. 11. 2023 rozhodnutí č. j. 144590/2023/KUSK (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž odvolání právní předchůdkyně žalobkyně zamítl a prvostupňové usnesení potvrdil. Žalovaný se ztotožnil se stavebním úřadem. Uvedl, že důvodem pro prominutí odvolací lhůty nemůže být komplikovaná organizační struktura právní předchůdkyně žalobkyně.
6. Proti napadenému rozhodnutí a rozhodnutí o odstranění stavby podala žalobkyně žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a domáhá se, aby je soud zrušil.
7. V žalobě uvedla, že prvostupňové usnesení bylo vydáno v roce 2023, nikoli v roce 2013. Napadené rozhodnutí je též podle žalobkyně nepřezkoumatelné, jelikož není zřejmé, o jakém rozhodnutí žalovaný rozhodoval. Napadené rozhodnutí je též nezákonné, protože nezohlednilo komplikovanou organizační strukturu právní předchůdkyně žalobkyně jako důvod pro prominutí zmeškání odvolací lhůty podle § 41 správního řádu. Nezákonné je rovněž rozhodnutí o odstranění stavby. Stavba byla dokončena v únoru 2000, a proto podle § 12 odst. 1 a 3 zákona o telekomunikacích byla právní předchůdkyně žalobkyně oprávněna ve veřejném zájmu zřizovat a provozovat na cizích nemovitostech nadzemní telekomunikační vedení včetně opěrných bodů. Věcná břemena vznikla ze zákona realizací stavby a trvání nájemní smlouvy nemá na jejich existenci žádný vliv. Jedná se o stavbu ve veřejném zájmu a je chráněna specifickým zákonným režimem.

Posouzení žaloby

8. Před věcným posouzením žaloby se soud musel zabývat tím, zda jsou splněny podmínky řízení a zda lze žalobu věcně projednat.
9. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřipustný.

10. Podle § 68 písm. a) s. ř. s. je žaloba nepřipustná také tehdy, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.
11. Podle § 81 odst. 1 správního řádu může účastník proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak.
12. Podle § 68 písm. e) s. ř. s. žaloba je nepřipustná také tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.
13. Podle § 70 písm. c) s. ř. s. ze soudního přezkoumání jsou vyloučeny úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem.
14. Pokud je zmeškaným úkonem, v souvislosti s nímž žádá účastník o prominutí zmeškání lhůty, řádný opravný prostředek, je třeba v případě, kdy bude žádost o prominutí zmeškání lhůty (pravomocně) zamítnuta (proti usnesení podle § 41 odst. 4 správního řádu je možné se odvolat, byť odvolání nemá odkladný účinek), rozhodnout (následně) i o zamítnutí opravného prostředku pro opožděnost (§ 92 odst. 1 správního řádu) [viz Vedral, J., *Správní řád; komentář. II. aktualizované a rozšíření vydání*. BOVA POLYGON, Praha 2012, s. 445].
15. Žaloba ve správním soudnictví je přípustná pouze po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zákon [§ 5 a § 68 písm. a) s. ř. s.]. Podmínka vyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení před podáním žaloby k soudu je vyjádřením zásady subsidiarity soudního přezkumu a minimalizace zásahů soudů do správního řízení. To znamená, že účastník správního řízení musí zásadně vyčerpat všechny prostředky k ochraně svých práv, které má ve své procesní dispozici, a teprve po jejich marném vyčerpání se může domáhat soudní ochrany. Soudní přezkum správních rozhodnutí je koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivních veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy (viz rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004-65, č. 672/2005 Sb. NSS). Vyčerpáním řádných opravných prostředků podle § 68 písm. a) s. ř. s. se rozumí stav, kdy příslušný správní orgán o opravném prostředku rozhodl (viz rozsudky NSS ze dne 4. 3. 2004, č. j. 3 Ads 58/2003-32, či ze dne 31. 5. 2012, č. j. 4 Ads 68/2012-19). Není na úvaze žalobce, zda nejprve vyčerpá dostupné řádné opravné prostředky, nebo zda podá žalobu přímo proti rozhodnutí, proti kterému lze brojit řádným opravným prostředkem. Soudní ochrana nastupuje teprve poté, kdy jsou vyčerpány možnosti nápravy nezákonného nebo vadného rozhodnutí prostředky správního řízení. Nevyčerpání řádných opravných prostředků je za podmínek stanovených v § 68 písm. a) s. ř. s. důvodem nepřipustnosti žaloby a takovou žalobu proti rozhodnutí správního orgánu soud odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 9. 2003, č. j. 4 As 27/2003-77, č. 64/2004 Sb. NSS).
16. Pokud tedy žalobkyně navrhuje, aby soud zrušil rozhodnutí o odstranění stavby, je třeba konstatovat, že se jedná o rozhodnutí orgánu prvního stupně. Proti němu je tedy třeba nejenom podat odvolání (což její právní předchůdkyně učinila), ale též vyčkat až o něm odvolací orgán rozhodne. Žalobkyně se tedy musí nejprve ve správním řízení domáhat toho, aby nadřízený správní orgán o jejím odvolání rozhodl. NSS dovodil, že za hladký průběh odvolacího řízení odpovídá nadřízený správní orgán, a to i za tu jeho fázi, kdy mu ještě správní orgán prvního stupně nepředložil spis. V případě, že správní orgán prvního stupně spis ve lhůtě nadřízenému správnímu orgánu nepředloží, má nadřízený správní orgán k dispozici opatření proti nečinnosti ve smyslu § 80 správního řádu, o jehož uplatnění může

po uplynutí zákonných lhůt pro vydání rozhodnutí požádat i účastník. Žádost je třeba podat u nadřízeného správního orgánu. Pokud by i nadřízený správní orgán zůstal nečinný a přes podanou žádost by o odvolání nerozhodl, má účastník správního řízení možnost bránit se podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti nadřízeného správního orgánu (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 11. 2015, č. j. 2 As 198/2015-20).

17. Lze proto shrnout, že meritornímu projednání věci (rozhodnutí o odstranění stavby) v daném případě brání překážka spočívající v tom, že žalobkyně podala žalobu, aniž by vyčkala konečného rozhodnutí správního orgánu, konkrétně rozhodnutí žalovaného o odvolání její právní předchůdkyně proti rozhodnutí odstranění stavby – právě až to by totiž mohla napadnout žalobou u soudu ve správním soudnictví.
18. Soud tak ve vztahu k rozhodnutí o odstranění stavby žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. (výrok I.).
19. Ze soudního přezkumu je pak vyloučeno i napadené rozhodnutí – rozhodnutí o žádosti o (ne)prominutí zmeškání lhůty. NSS ve svém rozsudku ze dne 31. 8. 2008, č. j. 9 As 88/2007-49, č. 1881/2009 Sb. NSS, dospěl k závěru, že rozhodnutí o prominutí zmeškání lhůty podle § 41 správního řádu je vyloučeno ze soudního přezkumu coby rozhodnutí předběžné povahy ve smyslu § 70 písm. b) s. ř. s. V této souvislosti uvedl, že „...byť rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu ve své podstatě předurčuje výsledek konečného rozhodnutí, konečné důsledky představující zásah do právní sféry účastníka správního řízení ve smyslu § 65 s. ř. s. konstituují až výrok rozhodnutí o zmeškaném úkonu, zde o odvolání. Dříve není najisto postaveno, jaký vliv bude mít ono podkladové a předběžné rozhodnutí na práva a povinnosti dotyčného účastníka řízení. Odepření soudního přezkumu rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu tak v daném případě neznamená odepření přístupu k soudu, který by mohl ve svých důsledcích znamenat odepření spravedlnosti (*denegatio iustitiae*), ale toliko stanovení časového okamžiku pro přístup k soudu. Na soud se lze totiž v předmětné věci obrátit se správní žalobou vždy proti případným důsledkům rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu. **Rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu tak není vyloučeno ze soudní ochrany, neboť jeho přezkumu lze dosáhnout v rámci přezkumu finálního rozhodnutí o podaném odvolání, a účastník řízení není zkrácen na svém právu přístupu k soudu. Z uvedených důvodů není možno brojit přímo proti rozhodnutí o neprominutí zmeškání lhůty jako rozhodnutí podkladovému, ale až proti jeho důsledkům, které jediné mají v posuzované věci právní relevanci**“ (zvýraznění bylo přidáno). Není přitom rozhodující, zda se jedná o kompetenční výluk podle § 70 písm. b) s. ř. s. – rozhodnutí předběžné povahy (viz citovaný rozsudek NSS č. j. 9 As 88/2007-49 a rozsudek NSS ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Ads 150/2017-23), anebo podle § 70 písm. c) s. ř. s. – rozhodnutí, jímž se upravuje vedení řízení před správním orgánem (viz KÜHN, Z.; KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 555, marg. č. 9, ve spojení s usnesení NSS ze dne 12. 1. 2018, č. j. 2 As 141/2017-19, č. 3689/2018 Sb. NSS), protože se jím jen předurčuje průběh dalšího řízení před správními orgány. Podstatné je, že napadené rozhodnutí spadá pod jednu z kompetenčních výluk podle 70 s. ř. s., z čehož plyne, že žaloba je proti takovému rozhodnutí nepřipustná podle § 68 písm. e) s. ř. s. (srov. rozsudky NSS ze dne 13. 1. 2016, č. j. 3 As 63/2015-27, či ze dne 31. 1. 2018, č. j. 6 As 184/2017-32).
20. Ve vztahu k napadenému rozhodnutí je tedy dán důvod pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jako nepřipustné podle § 68 písm. e) s. ř. s. ve spojení s § 70 písm. s. ř. s. (výrok I.).

21. Závěrem soud dodává, že to pochopitelně neznamená (jak plyne i z judikatury citované v bodě 19 tohoto usnesení), že se žalobkyně nemůže domáhat přezkumu vad napadeného rozhodnutí, neboť ty může namítat jako vady rozhodnutí ve věci samé (rozhodnutí o odstranění stavby), a to ať už v (doplnění) odvolání (řádný opravný prostředek ve správním řízení), anebo v žalobě podle § 65 a násl. s. ř. s. proti rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o odstranění stavby. Nerozhodne-li přitom žalovaný o jejím odvolání v souvislosti s vydáním tohoto usnesení, může se domáhat ochrany proti nečinnosti předestřené v bodě 16 tohoto usnesení.
22. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože žaloba byla odmítnuta (výrok II).
23. Podle § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, soud rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku, neboť žaloba byla odmítnuta před prvním jednáním ve věci. Soudní poplatek bude žalobkyni vrácen ve lhůtě podle § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Praha 17. dubna 2024

Lenka Bursíková, v. r.
předsedkyně senátu